

Mitu võimalust tõlkida tantsukeelt

Tantsukriitik Heili Einasto ei jäänud rahule Modigliani eluloo tõlkimisega tantsukeelde (PM 14.05). Ta lahutab etenduse tükkideks ja uurib neid kirurgipilgul.

Kus on selle tegelase koreograafiline iseloomustus? Kas stiliid on segatud õiges või vales vahekorras? Miks seda laval niimoodi tehakse? Osa tükkidega jääb ta rahule, mõned tunnistab kahvatuks ja mõne kohta ütleb «fuih!».

Teine võimalus on vaadata etendust tervikuna ja hakata sealt allapoole tulema, et näha, kuidas terviku osad omavahel suhtlevad.

Sel juhul tuleb lasta end lihtsalt etendusest kaasa kanda. Harilikult selgub just siis, kas mõte hakkab käima kõrvalisi radu pidi, mis tähendab, et asi läks

igavaks või tõmbab tähelepanu mingi osa, mis seda ei peaks tegema. Käesoleval juhul oli tegemist imelise tasakaaluga, kus toimisid koos muusika, koreograafia, lavakujundus ja valgus.

Pole vaja enne etendust lugeda, et Toomas Edur soovib teha vestlevat balletti, mis tugineb eluloolisele materjalile, olustiku kujutamisele ja seksuaalsusele. Vaataja saab sellest isegi aru. Järelikult on koreograaf oma eesmärgi saavutanud.

Tants ja pantomiim käivad siin käsi-käes, nii et vahel ei saa arugi, kus üks lõpeb ja teine algab. Pantomiim ei tähenda sedapuhku aga 19. sajandi kokkuleppelisi žeste, vaid elava inimese silmavaateid ja kehahoiakuid.

Samasuguses suhtes on tantsukos-

tüümid ja olmeriletus. Kui soovite pisikest näidet tantsu tinglikkuse ja elu maaläheduse ühitamisest, siis silmitsege saapakesi, milleks varvaskingad on kujundatud. Koos on olme sümbol saabas ja haldja varvasking.

Lausa tasakaalu ime sündis etenduse lõpuosas, kui vaatajaga vestlesid võrdsete partneritena tantsijad, kostüümid, dekoratsioonid, valgus ja muusika. Viimane oli olnud kogu etenduse jooksul võrdväärseks osalejaks, tõmbamata endale üleaurust tähelepanu. Ja õige kah! Nüüd kõlasid etenduse viimased vaiksed helid karjena, sest lavalaest hõljus müstilistes valguskiirtes alla lilla siidsall – selle etenduse ideaalse armastuse sümbol.

SIRJE KERES, pikaajaline balletihuviline